

**Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
Departament Gospodarki**

**INFORMACJA
O STANIE GOSPODARKI
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W 2023 ROKU**

Poznań, maj 2024 r.

Spis treści

Uwagi metodologiczne	3
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza Polski	5
2. Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa wielkopolskiego	9
3. Podmioty gospodarki narodowej w województwie wielkopolskim	13
4. Rynek pracy i wynagrodzenia w województwie wielkopolskim	16
Wybrany materiał źródłowy	22

**INFORMACJA O STANIE GOSPODARKI WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W 2023 ROKU**

Opracowanie (stan na dzień 25.04.2024 r./4.6. uzupełnienie 07.05.2024 r.):

Stanisław H. Kaj

Główny specjalista

*Departament Gospodarki UMWW / Wydział Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji – Oddział
Monitorowania*

- przyjęta przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w dniu 16.05.2024 r.,

- przyjęta przez Komisję Gospodarki SWW w dniu 24.05.2024 r.

UWAGI METODOLOGICZNE

Informacja o stanie gospodarki województwa wielkopolskiego w 2023 r. obejmuje sprawozdawczy okres kalendarzowy roku. W opracowaniu wykorzystane zostały dostępne materiały opublikowane w omawianym roku kalendarzowym oraz I kwartale 2024 r. Fakt ten wynika z cyklu sprawozdawczego jednostek statystyki publicznej.

Wybrane określenia terminologiczne wykorzystane w opracowaniu:

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy - osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których należą:

1. bezrobotni do 30. roku życia,
2. bezrobotni długotrwale,
3. bezrobotni powyżej 50. roku życia,
4. bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia,
5. bezrobotni niepełnosprawni oraz poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekunowie osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Źródło definicji: Ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dziennik Ustaw 2024 poz. 475)

Miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego - stosunek miesięcznej kwoty wynagrodzenia brutto do przeciętnej liczby zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

Podmiot gospodarki narodowej (p.g.n.) - osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej.

Źródło definicji: Ustawa z dnia 29.06.1995 r. o statystyce publicznej (tj. Dziennik Ustaw 2023 poz. 773), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.11.2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. 2015 poz. 2009, z późn. zm.)

Podmiot z kapitałem zagranicznym - zarejestrowana i działająca w Polsce jednostka, w której swoje udziały posiada jednostka zagraniczna. Podmiotem zagranicznym może być:

- osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; zakłada się, że osoba posiadająca obywatelstwo podwójne polskie i inne jest osobą krajową,
- osoba prawna z siedzibą za granicą,
- jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, z siedzibą za granicą.

Produkt krajowy brutto (PKB) - jeden z mierników makroekonomicznych stosowany w odniesieniu do dochodów narodowych, opisujący w określonej jednostce czasu (najczęściej jednego roku), łączną wartość wytworzonych dóbr i usług danego kraju. Do PKB wliczane są wszystkie dobra i usługi wytworzone na terenie danego kraju niezależnie od pochodzenia kapitału jaki je wytworzył.

Punkt procentowy (p. proc.) - różnica powstała w wyniku odejmowania dwóch wartości wyrażonych w procentach. Punkt procentowy to termin, który znajduje swoje zastosowanie m.in. w opisywaniu zjawisk makroekonomicznych.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz "własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność JST lub samorządowych osób prawnych oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Spółka z udziałem zagranicznym – spółka , w której co najmniej jeden ze współników nie jest obywatelem polskim. Prawo polskie zezwala na prowadzenie działalności z udziałem kapitału zagranicznego jedynie w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością oraz akcyjnych.

Stopa bezrobocia – iloraz liczby ludzi bezrobotnych do liczby ludzi aktywnych zawodowo na danym terenie. Stopa bezrobocia wyrażona jest w procentach.

Wartość dodana brutto – wartość wszystkich wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe podmioty pomniejszona o koszty związane z ich wytworzeniem. Wartość dodana brutto opisuje przyrost wartości dóbr w danym okresie.

Wynagrodzenie brutto - wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

Źródła definicji (jeżeli nie opisano inaczej): Słownik pojęć – pojęcia stosowane w statystyce publicznej (on-line), GUS oraz Encyklopedia Gazety Prawnej (portal: forsal.pl)

1. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA POLSKI

W porównaniu z 2022 r. zmalało przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, równocześnie zmniejszyła się liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy; nieznacznie spadła stopa bezrobocia. W większości województw zmniejszyła się liczba ofert pracy oraz wzrosła liczba osób przypadających na jedną ofertę. W skali roku odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu, w tym w przetwórstwie przemysłowym. Wzrosła produkcja budowlano-montażowa, zwiększyła się natomiast sprzedaż detaliczna.

1.1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane

Na koniec grudnia 2023 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 5 150,0 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 0,1% więcej niż w końcu listopada 2022 r. **Wzrost odnotowano w 15 województwach**, największy w mazowieckim (o 0,3%), a następnie w małopolskim i pomorskim (po 0,2%) oraz dolnośląskim, podlaskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (po 0,1%); spadek wystąpił w zachodniopomorskim (o 10 podmiotów). Wzrost liczby podmiotów dotyczył zarówno spółek handlowych (o 0,5%), jak również osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 0,1%). W rejestrze REGON w grudniu 2023 r. zarejestrowano 26,6 tys. **nowych** przedsiębiorstw – o 3,1 tys. (tj. o 10,5%) mniej niż w listopadzie. Liczba rejestracji zmniejszyła się w 14 województwach, w 9 wyraźniej niż średnio w kraju; najgłębszy spadek odnotowano w lubuskim (o 26,5%), a następnie w: łódzkim (o 18,0%), zachodniopomorskim (o 16,9%), małopolskim (o 14,5%), podlaskim (o 14,2%), pomorskim (o 14,0%), kujawsko-pomorskim (13,8%), dolnośląskim (o 11,5%) i śląskim (o 10,6%). Wzrost wystąpił w warmińsko-mazurskim (o 9,3%) i lubelskim (o 0,7%).

1.2. Wyniki finansowe

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2023 r. były niższe od uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku. Pogorszeniu uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Tempo wzrostu **przychodów ogółem** było wolniejsze od tempa wzrostu kosztów ogółem (odpowiednio 4,8% i 5,5%), co wpłynęło na wzrost wskaźnika poziomu kosztów – z 94,0% przed rokiem do 94,6%. Wynik finansowy netto był niższy o 9,1% (wzrost zysku netto o 0,1%, wzrost straty netto o 70,1%), przy wzroście o 3,7% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 6,0% do 5,4%) i netto (z 5,0% do 4,3%). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto pogorszył się w skali roku z 6,0% do 5,5%. Zmniejszył się zarówno udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (o 2,3 p. proc. do 80,9%), jak i ich udział w przychodach ogółem (o 6,4 p. proc. do 83,3%).

Wynik finansowy brutto zmniejszył się w skali roku z 304 966,2 mln do 284 093,6 mln zł – o 6,8% (zysk brutto 340 874,5 mln zł, strata brutto 56 780,9 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** w wysokości 55 525,7 mln zł wzrosły w skali roku o 3,7%.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 228 567,9 mln zł (251 429,1 mln zł przed rokiem), zysk netto 284 520,9 mln zł, strata netto 55 953,0 mln zł. Udział podmiotów rentownych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej zmniejszył się w skali roku z 83,2% do **80,9%**; spadek wystąpił we wszystkich województwach, najgłębszy w lubuskim, a następnie w podlaskim oraz warmińsko-mazurskim. Zmniejszył się również udział jednostek rentownych w przychodach z całokształtu działalności z 89,7% do 83,3%. Spadek odnotowano w 15 województwach – najgłębszy w lubelskim, a następnie w podkarpackim oraz śląskim; zwiększenie – w świętokrzyskim.

W grudniu 2023 r. **produkcja sprzedana przemysłu** była o 3,9% mniejsza niż w grudniu 2022 r. (kiedy zwiększyła się o 1,0%). **Spadek notowano w 10 województwach**; najgłębszy w zachodniopomorskim – o 31,6%, kujawsko-pomorskim – o 13,2%, warmińsko-mazurskim – o 10,7% i **wielkopolskim – o 10,1%**. Najmniej produkcja sprzedana przemysłu zmniejszyła się w świętokrzyskim – o 0,8%. W pozostałych województwach wystąpił wzrost od 7,4% w pomorskim do 0,8% w łódzkim.

Produkcja budowlano-montażowa w grudniu 2023 r. była większa niż przed rokiem o 23,2%. Wzrost odnotowano w 14 województwach, większy od średniej krajowej w 8, największy w warmińsko-mazurskim (3-krotny, po największym spadku przed rokiem – o 15,7%), a następnie łódzkim (o 63,2%), podlaskim (o 32,9%), mazowieckim (31,0%), podkarpackim (o 29,2%), kujawsko-pomorskim (o 27,5%), dolnośląskim (o 26,7%) i pomorskim (o 23,3%). Spadek wystąpił w lubelskim i lubuskim (odpowiednio o 18,8% i 12,0%, po dużych wzrostach w grudniu 2022 r. o 23,4% i 26,1%).

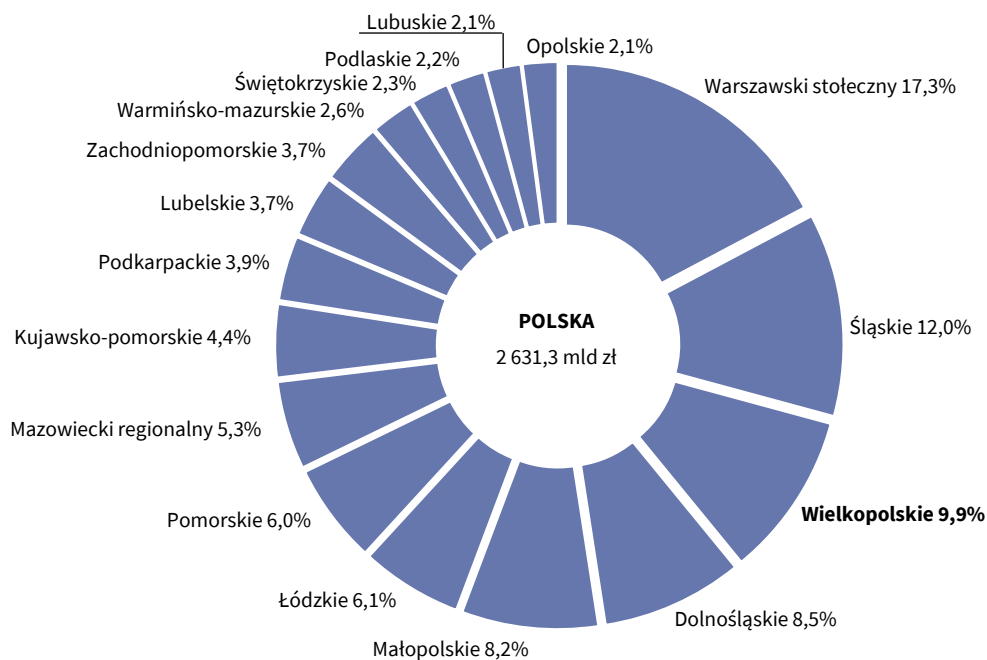
W grudniu 2023 r., w skali roku, wystąpiło zwiększenie **sprzedaży detalicznej** o 0,5%; **wzrost odnotowano w 8 województwach**, największy w pomorskim (o 13,6%), a następnie powyżej średniego wzrostu krajowego w pięciu województwach: łódzkim (o 5,9%), podlaskim (o 4,9%), zachodniopomorskim (o 4,8%), **wielkopolskim (o 3,2%)** i mazowieckim (o 0,6%). W pozostałych województwach wystąpił spadek od o 23,1% w lubuskim do 2,9% w dolnośląskim.

1.3. Produkt krajowy brutto

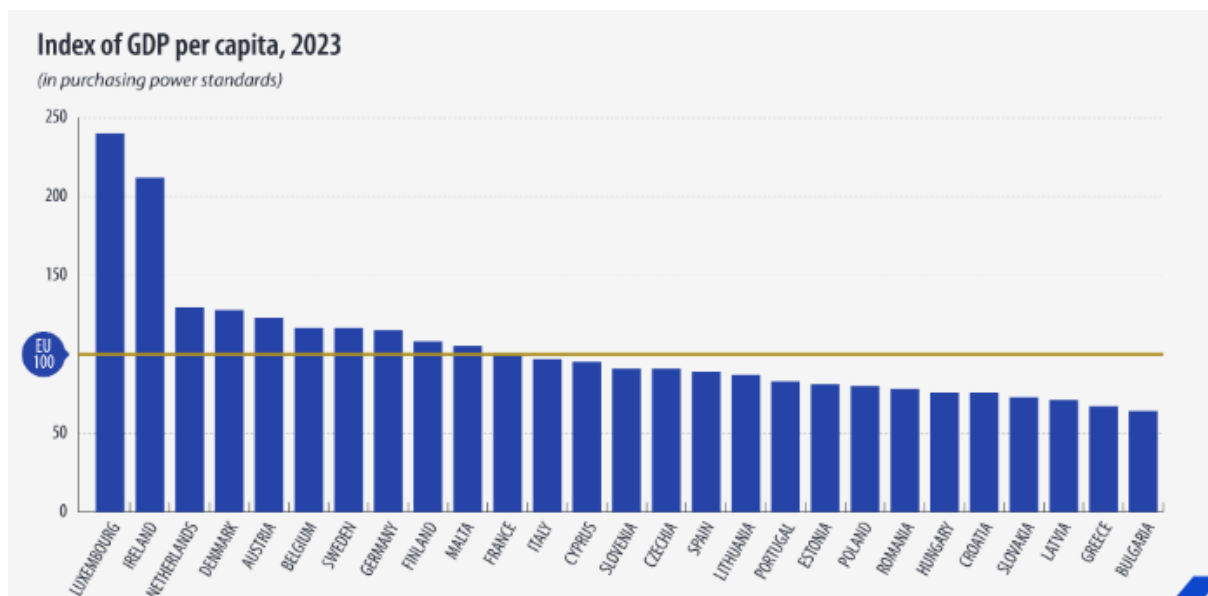
Według wstępnego szacunku, w IV kwartale 2023 r. produkt krajowy brutto (PKB) zwiększył się realnie o 1,0% w porównaniu z IV kwartałem ub. roku (wobec wzrostu o 0,5% w III kwartale 2023 r. oraz o 2,5% w analogicznym kwartale 2022 r.). Złożył się na to pozytywny wpływ eksportu netto (+3,3 p. proc. wobec 5,9 p. proc. w III kwartale 2023 r.), przy negatywnym wpływie popytu krajowego (-2,3 p. proc., wobec -5,4 p. proc. w poprzednim kwartale). Na negatywny wpływ popytu krajowego złożył się ujemny poziom akumulacji brutto, który wyniósł -3,4 p. proc. (wobec +6,5 p. proc. w III kwartale 2023 r.) i był efektem negatywnego wpływu zapasów (-5,4 p. proc. wobec -7,7 p. proc.), przy pozytywnym wpływie popytu inwestycyjnego (+2,0 p. proc. wobec +1,2 p. proc.). Oddziaływanie spożycia ogółem było dodatnie i wyniosło +1,1 p. proc. (podobnie jak w poprzednim kwartale), w tym pozytywny wpływ spożycia publicznego i neutralny wpływ w sektorze gospodarstw domowych (wobec odpowiednio +0,6 p. proc. i +0,5 p. proc. w III kwartale 2022 r.).

Wartość dodana brutto (WDB) w gospodarce narodowej w IV kwartale 2023 r. była większa o 1,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. (wobec wzrostu o 0,8% w III kwartale 2023 r.). Największy wzrost w skali roku odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 7,8%), a następnie w: budownictwie (o 5,3%), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych; edukacji; opiece zdrowotnej i pomocy społecznej łącznie (o 4,1%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,4%), informacji i komunikacji (o 3,2%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,7%) i przemyśle (o 1,1%). Niższa niż przed rokiem była wartość WDB w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 7,1%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,6%) oraz naprawie pojazdów samochodowych (o 0,1%).

Województwo wielkopolskie odgrywało nadal istotną rolę w tworzeniu PKB (podobnie jak w latach poprzednich zajmując 3. miejsce w kraju po regionie stołecznym/województwie mazowieckim oraz województwie śląskim).

Tablica nr 1. Udział regionów w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2021 r.

Tablica nr 2. Produkt krajowy brutto (PKB) na głowę mieszkańca w państwach UE w 2023 r.

1.4. Rynek pracy w 2023 r.

W 2023 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** było o 0,3% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,6%). Wzrost wystąpił w 7 województwach – od 1,3% w mazowieckim do 0,2% w pomorskim. W pozostałych województwach notowano spadek od 3,6% w warmińsko-mazurskim do 0,1% w lubelskim. W końcu grudnia 2023 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 788,2 tys. osób bezrobotnych, tj. o 24,1 tys. (3,0%) mniej niż w analogicznym okresie 2022 r. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych wystąpił w 14 województwach – od 6,3% w lubelskim do 0,6% w podlaskim. **W województwach wielkopolskim i pomorskim liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych zwiększyła się**

odpowiednio o **0,5%** i 1,0%. Spadek zatrudnienia odnotowano w 10 województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 2,9%), a następnie w: lubuskim (o 2,4%), kujawsko-pomorskim (o 2,3%), podlaskim (o 1,9%) i łódzkim (o 1,7%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost, największy w opolskim (o 0,9%).

Spadek zatrudnienia wystąpił także w dominującej sekcji, tj. w przetwórstwie przemysłowym (średnia krajowa spadku o 1,0%). Notowany był w 14 województwach, szczególnie w lubuskim (o 4,1%), świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i **wielkopolskim (po 2,7%)**, kujawsko-pomorskim (o 2,5%) i podlaskim (o 2,0%). Wzrost wystąpił w mazowieckim i opolskim – odpowiednio o 0,9% i 0,3%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2023 r. wyniosła 5,1%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż przed rokiem. Spadek odnotowano w 10 województwach – od 0,5 p. proc. w lubelskim do po 0,1 p. proc. w dolnośląskim, lubuskim, łódzkim i śląskim. Z kolei w województwach: opolskim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie sprzed roku; **w wielkopolskim notowano niewielki wzrost (o 0,1 p. proc.)**. **Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (3,0%),** śląskim (3,6%) i mazowieckim (4,1%); najwyższą – w: podkarpackim (8,6%), warmińsko-mazurskim (8,3%) i świętokrzyskim (7,8%).

Liczba zgłoszonych ofert pracy w grudniu 2023 r. była o 1,2% większa niż w tym samym miesiącu 2022 r. Wzrost wystąpił w 7 województwach, największy w lubuskim (o 20,4%), a następnie w mazowieckim (o 17,2%), pomorskim (o 16,7%), opolskim (o 10,5%), łódzkim (o 9,7%), dolnośląskim (o 4,4%) i warmińsko-mazurskim (o 1,8%). W pozostałych województwach notowano spadek od 32,4% w podlaskim do 0,3% w zachodniopomorskim

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2023 r. w porównaniu do IV kwartału 2022 r. nieznacznie wzrosła liczba pracujących (o 0,1%), nieco zwiększył się wskaźnik zatrudnienia (o 0,1 p. proc. do 57,1%). Zwiększyła się liczba bezrobotnych (o 7,0%), wzrosła stopa bezrobocia o 0,2 p. proc. do 3,1%. W skali roku nieco poprawiła się relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1 000 osób pracujących przypadały 753 osoby bezrobotne lub bierne zawodowo (przed rokiem 755).

1.5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2023 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 11,9% wyższe niż w 2022 r. (przed rokiem wzrost o 13,0%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach – największy w warmińsko-mazurskim (o 14,2%), a następnie w lubelskim (o 12,9%), małopolskim (o 12,6%), śląskim (o 12,5%) i dolnośląskim (o 12,3%); natomiast najmniejszy – w pomorskim (o 9,9%), mazowieckim (o 11,1%) i podlaskim (o 11,3%). Rozpiętość relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy poszczególnymi województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się w skali roku o 2,5 p. proc. i wyniosła 33,1 p. proc. Przeciętne miesięczne **wynagrodzenie** brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2023 r. wyniosło 8 032,96 zł i wzrosło w skali roku o 9,6% (przed rokiem – wzrost o 10,3%). **Wzrost płac** notowano we wszystkich województwach, największy w lubelskim (o 15,4%), a następnie warmińsko-mazurskim (o 13,7%), pomorskim (o 11,4%), świętokrzyskim (o 10,7%), **wielkopolskim (o 10,6%)**; najmniejszy w lubuskim (o 6,5%) i śląskim (o 8,1%).

2. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale roku 2023 województwo wielkopolskie zajmowało 4. lokatę pośród województw pod względem wielkości wskaźnika zatrudnienia oraz współczynnika aktywności zawodowej.

2.1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat

W IV kwartale 2023 r. zbiorowość aktywnych zawodowo obejmowała 1 711 tys. osób, tj. o 1,5% więcej niż w analogicznym kwartale 2022 r. Populacja pracujących, licząca 1 642 tys. osób, zmniejszyła się w ciągu roku o 0,7%, natomiast liczba bezrobotnych (69 tys. osób) zwiększyła się ponad 2-krotnie. Biernych zawodowo było 1 105 tys., tj. o 1,7% mniej niż w IV kwartale 2022 r. Aktywni zawodowo stanowili 60,8% ogółu ludności w wieku 15–89 lat, tj. o 0,8 p. proc. więcej niż w 4 kwartale 2022 r. W kraju zanotowano w tym czasie wzrost współczynnika aktywności zawodowej o 0,2 p. proc. do poziomu 58,9%.

Pod względem wielkości współczynnika aktywności zawodowej wielkopolskie zajmowało 4. lokatę wśród województw. Najwyższą jego wartość zanotowano w mazowieckim (63,5%; wzrost o 0,2 p. proc. w porównaniu z analogicznym kwartałem 2022 r.), a najniższą – w podkarpackim (52,8%; spadek o 0,2 p. proc.).

Współczynnik aktywności zawodowej przyjmuje zróżnicowane wartości w zależności od płci. W zbiorowości mężczyzn współczynnik ten kształtował się na poziomie 71,1%, podczas gdy w przypadku kobiet wynosił 51,2%. Dystans dzielący te dwie wielkości sięgał 19,9 p.proc. i zwiększył się w skali roku o 1,9 p.proc. Mniej zróżnicowane były wartości współczynnika aktywności zawodowej ludności w miastach i na wsi (odpowiednio 60,1% wobec 61,5%). W stosunku do IV kwartału 2022 r. wskaźnik dla ludności miejskiej zwiększył się o 0,3 p. proc., a dla ludności wiejskiej w IV kwartale 2023 r. liczba pracujących wynosiła 1 642 tys., tj. o 0,7% mniej niż w analogicznym kwartale 2022 r. W skali roku wzrost liczebności pracujących odnotowano jedynie w populacji mężczyzn (o 2,5%), natomiast spadek zaobserwowano w grupie kobiet (o 4,6%), a także wśród mieszkańców miast i wsi (odpowiednio o 1,1% i o 0,1%). W badanej zbiorowości większość stanowili mężczyźni; ich udział kształtował się na poziomie 56,9% (wobec 55,1% w IV kwartale 2022 r.). Odsetek pracujących osób w wieku produkcyjnym wyniósł 96,2% (wobec 96,0% przed rokiem).

W strukturze pracujących dominowali zatrudnieni w firmach/instytucjach publicznych lub u prywatnego pracodawcy – zbiorowość ta licząca 1 294 tys. osób stanowiła 78,8% ogółu omawianej grupy (78,5% w IV kwartale 2022 r.) i w skali roku zmniejszyła się o 0,3%. W większości (75,5%) byli to zatrudnieni przez pracodawców z sektora prywatnego.

Wśród zatrudnionych dominowały osoby wykonujące pracę na czas nieokreślony (stałą) – 87,4%, tj. o 0,6 p. proc. mniej niż przed rokiem. Odsetek pracowników zatrudnionych na czas określony wyniósł 12,6% (wzrost o 0,6 p. proc.).

W skali roku zwiększyła się liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników (o 1,2% do 338 tys.), wzrósł także udział tej kategorii w liczbie pracujących ogółem (o 0,4 p.proc. do 20,6%). Zbiorowość pomagających członków rodzin ukształtowała się na poziomie 10 tys., tj. o 54,5% mniej niż w analogicznym kwartale 2022 r.

Pracujący w sektorze prywatnym stanowili 80,8% ogółu pracujących (przed rokiem 81,5%). Odsetek pracujących w rolnictwie indywidualnym zmniejszył się w tym czasie o 1,7 p. proc. i wyniósł 7,6%.

W strukturze pracujących według grup zawodów najliczniejszą zbiorowość stanowili specjaliści (18,9%) oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (17,8%). W populacji mężczyzn odsetek robotników przemysłowych i rzemieślników był większy i sięgał 26,6%. Wśród kobiet dominowały dwie kategorie zawodów: specjaliści (27,7%) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (18,2%).

2.2. Bierni zawodowo

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2023 r. liczyła 1 105 tys. i stanowiła 39,2% ogółu ludności w wieku 15–89 lat. W populacji tej przeważały kobiety (712 tys. wobec 393 tys. mężczyzn). W porównaniu z analogicznym kwartałem 2022 r. liczba biernych zawodowo zmniejszyła się o 1,7%; w grupie mężczyzn spadek wyniósł 5,5%, natomiast w zbiorowości kobiet odnotowano wzrost o 0,6%. Wśród mieszkańców wsi zanotowano w tym czasie spadek o 2,4%, a mieszkańców miast – o 1,1%.

2.3. Wskaźniki ogólnej sytuacji ekonomicznej regionu

W grudniu 2023 r. wartość **produkcji sprzedanej przemysłu** wyniosła 20 149,8 mln zł (w cenach bieżących). Licząc w cenach stałych, oznacza to spadek sprzedaży o 15,1% w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 10,1% w relacji do grudnia 2022 r. (przed rokiem odnotowano spadek sprzedaży w ujęciu miesięcznym – o 8,7%, a wzrost w stosunku rocznym – o 2,9%).

W porównaniu z grudniem 2022 r. spadek sprzedaży dotknął wszystkie sekcje przemysłu, w tym zwłaszcza wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 14,1%). Na niższym poziomie klasyfikacji PKD spadek wartości sprzedaży odnotowały 22 spośród 32 działów przemysłu. Wystąpił on m.in. w przedsiębiorstwach związanych z produkcją: urządzeń elektrycznych (o 29,6%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 28,2%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 26,4%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 25,6%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 15,7%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 12,9%), mebli (o 10,6%), napojów (o 5,2%), wyrobów z metali (o 4,2%) oraz artykułów spożywczych (o 4,1%). Wzrost sprzedaży dotyczył m.in. produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 22,6%) oraz maszyn i urządzeń (o 3,2%).

W działalności przemysłowej przedsiębiorstw w 2023 r. dominowało 5 działów zajmujących się produkcją: artykułów spożywczych (23,7% wartości produkcji sprzedanej przemysłu całego województwa wobec 22,5% przed rokiem), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (14,4% wobec 16,7% w 2022 r.), mebli (7,2% wobec 7,4% przed rokiem), wyrobów z metali (6,7% wobec 6,1% przed rokiem) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (5,6% wobec 7,7% w 2022 r.).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej przeliczonej na 1 zatrudnionego, w grudniu 2023 r. wyniosła 59,8 tys. zł (w cenach bieżących), tj. o 7,8% mniej (w cenach stałych) niż przed rokiem, przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 2,5%, a wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 10,5%. W okresie styczeń-grudzień 2023 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu wyniosła 267 463,0 mln zł (w cenach bieżących) i kształtowała się na poziomie o 3,3% niższym od obserwowanego przed rokiem (w analogicznym okresie 2022 r. roczny wzrost sprzedaży w cenach stałych wyniósł 6,1%). Wartość produkcji sprzedanej zmniejszyła się w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,8%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 3,4%). Wzrost sprzedaży zanotowały przedsiębiorstwa związane z górnictwem

i wydobywaniem (o 17,1%) oraz dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 0,8%).

Produkcja sprzedana przemysłu przeliczona na 1 zatrudnionego w okresie styczeń-grudzień 2023 r. wyniosła 782,3 tys. zł (w cenach bieżących) i w ciągu roku obniżyła się o 1,1% (w cenach stałych), przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 2,2% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 11,0%.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** w grudniu 2023 r. wyniosła 4 740,7 mln zł (w cenach bieżących) i zwiększyła się o 13,5% w porównaniu z poprzednim miesiącem oraz o 0,8% w odniesieniu do grudnia 2022 r. (przed rokiem wzrost sprzedaży wyniósł 13,3% w skali miesiąca i 12,6% w stosunku rocznym).

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na jednego zatrudnionego w tej sekcji, w grudniu 2023 r. wyniosła 113,4 tys. zł i wzrosła o 13,4% w stosunku do poprzedniego miesiąca, utrzymując się jednocześnie na poziomie z grudnia 2022 r. Przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach budowlanych zwiększyło się w tym czasie odpowiednio o 0,1% i o 0,8%, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto – o 5,1% i o 8,7%.

Wartość **produkcji budowlano-montażowej** w grudniu 2023 r. wyniosła 2 012,7 mln zł, tj. o 38,2% więcej niż przed miesiącem i o 2,1% więcej niż przed rokiem (w grudniu 2022 r. zanotowano wzrost wartości tej produkcji o 26,4% w skali miesiąca i o 17,8% w ujęciu rocznym). W ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa w grudniu 2023 r. produkcja budowlano-montażowa stanowiła 42,5%, tj. o 7,6 p. proc. więcej niż przed miesiącem i o 0,6 p. proc. więcej niż przed rokiem. Niemal dwie trzecie wkładu w wartość produkcji budowlano-montażowej wniosły przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (64,1%).

2.4. Rynek wewnętrzny

W grudniu 2023 r. wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) realizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe zwiększyła się o 14,4% w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 3,2% w odniesieniu do grudnia 2022 r. (przed rokiem wzrost wartości sprzedaży w ujęciu miesięcznym wyniósł 17,9%, a w stosunku rocznym – 23,9%). W relacji do grudnia 2022 r. najbardziej wzrosła wartość sprzedaży detalicznej żywności (o 9,5%), natomiast największy spadek dotyczył sprzedaży paliw (o 51,0%). Wartość sprzedaży detalicznej zrealizowanej w całym roku 2023 zwiększyła się o 12,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. (przed rokiem wzrost wyniósł 21,5%). Również w okresie narastającym największy wzrost dotyczył sprzedaży detalicznej żywności (o 19,5%), a także pojazdów samochodowych, motocykli i części (o 15,0%). Spadek obserwowano natomiast przy sprzedaży paliw (o 48,0%).

Sprzedaż hurtowa jednostek handlowych ogółem w grudniu 2023 r. spadła o 9,6% (licząc w cenach bieżących) w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 20,8% w stosunku do grudnia 2022 r. (przed rokiem odnotowano spadek sprzedaży w skali miesiąca – o 4,8%, ale wzrost w ujęciu rocznym – o 42,3%). W przedsiębiorstwach handlu hurtowego w badanym miesiącu wartość sprzedaży obniżyła się o 9,8% w odniesieniu do listopada 2023 r. i o 27,4% w porównaniu z grudniem 2022 r. (przed rokiem w jednostkach tego rodzaju zanotowano odpowiednio spadek sprzedaży o 4,5% i wzrost o 47,6%). Wartość sprzedaży hurtowej jednostek handlowych zrealizowanej w okresie styczeń-grudzień 2023 r. obniżyła się o 13,4% w stosunku do analogicznego okresu 2022 r., w tym w przedsiębiorstwach handlu hurtowego spadła o 16,6% (przed rokiem obserwowano wzrost wartości sprzedaży hurtowej odpowiednio o 46,6% i o 51,0%).

2.5. Wybrane ekonomiczne wskaźniki statystyczne województwa wielkopolskiego

(w porównaniu z innymi województwami wg stanu w dniu 31.12.2023 r.)

Liczba podmiotów gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne):

1. mazowieckie – 1 011 413
2. śląskie – 533 194
- 3. wielkopolskie – 504 316**
4. małopolskie – 481 100
5. dolnośląskie – 441 419

Liczba spółek handlowych (w tym z udziałem kapitału zagranicznego):

1. mazowieckie – 222 890 (40 354)
- 2. wielkopolskie – 63 884 (6 143)**
3. śląskie – 63 775 (5 668)
4. małopolskie – 55 997 (6 694)
5. dolnośląskie – 56 299 (7 111)

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw:

1. mazowieckie – 1 591 100
- 2. wielkopolskie – 856 700**
3. śląskie – 784 900
4. małopolskie – 545 500
5. dolnośląskie – 498 400

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw:

1. mazowieckie – 9 029,77 zł
2. śląskie – 8 910,73 zł
3. dolnośląskie – 8 677,67 zł
4. pomorskie – 8 159,61 zł
5. małopolskie – 8 151,36 zł
6. łódzkie – 7 567,12 zł
7. zachodniopomorskie – 7 300,92 zł
8. opolskie – 7 274,27 zł
9. lubelskie – 7 127,30 zł
10. lubuskie – 7 121,18 zł
11. kujawsko-pomorskie – 6 986,81 zł
- 12. wielkopolskie – 6 981,25 zł**
13. podlaskie – 6 891,07 zł
14. warmińsko-mazurskie – 6 637,74 zł
15. podkarpackie – 6 578,58 zł
16. świętokrzyskie – 6 508,62 zł

3. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

3.1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

W końcu grudnia 2023 r. w rejestrze REGON dla województwa wielkopolskiego ujętych było 504,3 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie). W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 2,7% (w kraju o 3,1%). Podmioty zarejestrowane w województwie wielkopolskim stanowiły 9,8% wszystkich jednostek w Polsce, co podobnie jak przed rokiem, lokowało województwo na 3. miejscu w kraju, po mazowieckim (19,6%) i śląskim (10,4%).

Najwięcej podmiotów w 2023 r. zarejestrowanych było w Poznaniu (130,6 tys.) i powiecie poznańskim (77,7 tys.). Łącznie stanowiły ponad 40% wszystkich jednostek w województwie. Największą koncentrację podmiotów gospodarki narodowej obserwuje się na terenie Poznania, gdzie na 1 km² przypadało 499 podmiotów. W dalszej kolejności plasowały się pozostałe miasta na prawach powiatu: Leszno (303), Kalisz (181) i Konin (110), a także powiat poznański (41). Najniższy wskaźnik notowano natomiast w powiatach: złotowskim (4 podmioty na 1 km²), czarnkowsko-trzcianeckim (5) oraz międzychodzkiem (6). Wskaźnik przedsiębiorczości, wyrażony liczbą podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym¹, w 2023 r. w wielkopolskim wyniósł 2 452 (wobec 2 372 przed rokiem), tj. wyżej niż przeciętnie w kraju (2 333 wobec 2 242). W przekroju terytorialnym najbardziej atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej okazał się Poznań wraz z okalającym miasto powiatem poznańskim (odpowiednio 4 008 i 2 923 podmioty na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym). Najniższy wskaźnik odnotowano w powiatach złotowskim (1 575) i kolskim (1 611).

podregion	31.12.2022 r.	31.12.2023 r.	Różnica -/+
kaliski	76 043	77 939	+ 2,5%
koniński	72 167	73 900	+ 2,4%
leszczyński	67 778	69 314	+ 2,3%
pilski	41 059	41 831	+ 1,9%
poznański	107 120	110 711	+3,4%
Miasto Poznań	126 993	130 621	+ 2,9%

Tablica nr 3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w podziale podregionalnym (2022 vs 2023)

3.2. Podmioty gospodarki narodowej według rodzaju prowadzonej działalności

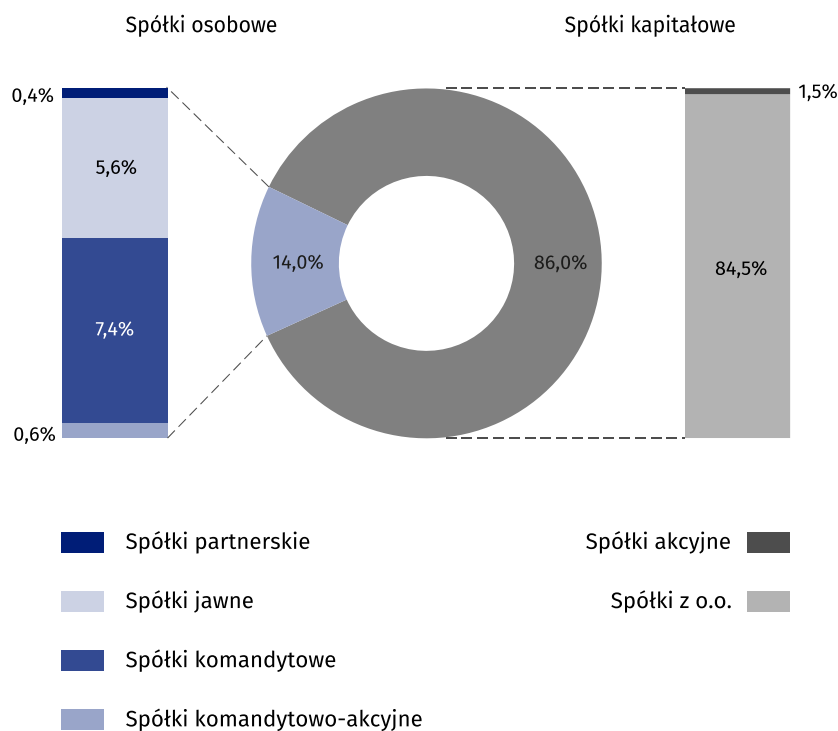
W końcu 2023 r. najliczniejszą grupę podmiotów stanowiły jednostki prowadzące działalność w zakresie: handlu; naprawy pojazdów samochodowych (20,1% ogółu podmiotów), budownictwa (15,8%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (10,7%) oraz przetwórstwa przemysłowego (8,5%). W porównaniu z 2022 r. liczba podmiotów najbardziej zwiększyła się w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 13,2%), informacja i komunikacja (o 7,6%), administrowanie i działalność wspierająca (o 5,8%), edukacja (o 4,5%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa

¹ Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca 2023 r.

(o 4,3%), pozostała działalność usługowa oraz opieka społeczna i pomoc społeczna (po 3,8%), budownictwo (o 3,7%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 3,4%). W liczbach bezwzględnych spadek odnotowano natomiast w górnictwie i wydobywaniu (o 15 jednostek), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 11) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4).

3.3. Podmioty gospodarki narodowej według formy prawnej

Zdecydowana większość podmiotów gospodarki narodowej należy do sektora prywatnego. W końcu grudnia 2023 r. było to 485,5 tys. jednostek, tj. 96,3% ogółu podmiotów. Ponad 75% (368,3 tys.) podmiotów tego sektora stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą przede wszystkim w zakresie: handlu; naprawy pojazdów samochodowych (21,2%), budownictwa (18,6%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (11,4%) oraz przetwórstwa przemysłowego (8,6%). W porównaniu z 2022 r. ich liczba ogółem zwiększyła się o 9,5 tys. (o 2,7%). W przekroju terytorialnym wzrost tego rodzaju podmiotów odnotowano we wszystkich powiatach, w tym największy w poznańskim (o 3,9%), Poznaniu (o 3,7%), jarocińskim (o 3,5%), pleszewskim (o 3,4%) oraz leszczyńskim (o 3,3%). W bazie REGON wpisanych było 63,9 tys. spółek handlowych z siedzibą w województwie wielkopolskim, tj. o 3,4% więcej niż w 2022 r., a największy wzrost obserwowano w powiatach: konińskim (o 12,1%), pleszewskim (o 10,9%) i słupeckim (o 10,7%). Najczęściej prowadziły one swoją działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (19,7%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (14,3%), budownictwo (13,0%) oraz przetwórstwo przemysłowe (11,6%). Spośród spółek handlowych 9,6% stanowiły jednostki z udziałem kapitału zagranicznego, których liczebność spadła w ciągu roku o 1,3%.

Tablica nr 4. Spółki handlowe w województwie wielkopolskim (31.12.2023 r.)

Zdecydowaną większość spółek handlowych stanowiły spółki kapitałowe (86,0%) i były to przede wszystkim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (84,5%). Spośród spółek

osobowych (14,0%) najchętniej wybieraną formą prawną były spółki komandytowe (7,4% ogółu spółek handlowych) oraz jawne (5,6%).

Liczba zarejestrowanych spółek cywilnych wyniosła 26,2 tys., tj. o 0,2% mniej niż w 2022 r. Największy ich spadek obserwowano w powiatach: kaliskim (o 3,3%), wągrowieckim (o 2,6%) i złotowskim (o 2,2%). W 13. powiatach odnotowano wzrost liczby spółek cywilnych, w tym największy w średzkim (o 1,9%), tureckim (o 1,4%), leszczyńskim (o 1,2%) i śremskim (o 1,1%). Podobnie jak w przypadku spółek handlowych działalność w tych podmiotach prowadzona była głównie w ramach: handlu; naprawy pojazdów samochodowych (38,4%), przetwórstwa przemysłowego (12,4%), budownictwa (9,8%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (9,4%). Ponadto według stanu na koniec 2023 r. zarejestrowanych było 13,3 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. o 5,6% więcej niż rok wcześniej. Odnotowano także wzrost liczby fundacji (o 7,5% do 2,8 tys.). Ubyło natomiast spółdzielni (spadek o 3,8% do 1,6 tys.). Liczba przedsiębiorstw państwowych pozostała na poziomie 4 p.g.n.

3.4. Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących

W zbiorowości podmiotów gospodarki narodowej ujętych w bazie REGON przeważają jednostki mikro, tj. z przewidywaną przy wpisie do rejestru liczbą pracujących do 9. W końcu 2023 r. ich liczba wyniosła 487,3 tys. (o 2,8% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 96,6% ogółu jednostek (96,5% w 2022 r.). W ciągu roku zmalała liczba podmiotów małych, tj. od 10 do 49 pracujących (o 1,7% do 13,9 tys.), a ich udział wyniósł 2,8% (wobec 2,9% w 2022 r.). Odnotowano również spadek liczby podmiotów średnich, czyli od 50 do 249 pracujących, o 1,2% do 2,7 tys. oraz jednostek dużych (powyżej 250 pracujących) o 3,4% do 401. Udział podmiotów średnich wyniósł 0,5%, natomiast dużych jedynie 0,1%.

3.5. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane, wyrejestrowane i z zawieszoną działalnością

W 2023 r. zarejestrowano 36,3 tys. nowych podmiotów, tj. o 2,9% więcej niż przed rokiem. Wśród nich dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (78,4%). Kolejną grupą były spółki handlowe, które stanowiły 14,7% ogółu nowych podmiotów. Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności najwięcej nowych jednostek należało do sekcji: budownictwo (20,3%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (15,7%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (10,2%).

4. RYNEK PRACY I WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

W grudniu 2023 r. przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw obniżyło się nieznacznie w stosunku do zanotowanego przed rokiem. Na poziomie ubiegłorocznym kształtowała się stopa bezrobocia rejestrowanego. Wskaźnik ten pozostaje ciągle najniższy w kraju. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim na koniec grudnia 2023 r. wyniosła 3,0%, co w skali roku oznacza wzrost o 0,1 p. proc. Wskaźnik ten wciąż pozostaje najniższy w kraju. Większość bezrobotnych nie ma prawa do zasiłku, a do ewidencji najczęściej trafiają osoby, które jako bezrobotne rejestrują się po raz kolejny. Nadal istotny problem stanowiło zjawisko długotrwałego bezrobocia.

4.1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2023 r. wyniosło 856,7 tys. osób i w odniesieniu do poprzedniego miesiąca nieznacznie wzrosło – o 0,1%, a w porównaniu z grudniem 2022 r. zmniejszyło się o podobną wielkość (w grudniu 2022 r. notowano wzrost poziomu zatrudnienia o 0,1%, w ujęciu miesięcznym i o 3,4% w skali roku).

W porównaniu z grudniem 2022 r. w większości sekcji sektora przedsiębiorstw odnotowano wzrost zatrudnienia, największy w podmiotach zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią (o 12,8%), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (o 10,7%) oraz informacją i komunikacją (o 6,6%). Spadek zatrudnienia obserwowano, m.in. w górnictwie i wydobywaniu (o 7,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,2%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,7%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 1,8%). W strukturze zatrudnienia niezmiennie dominują dwie sekcje: przetwórstwo przemysłowe (36,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (34,3%). Na poziomie działów największym zatrudnieniem wyróżniają się przedsiębiorstwa handlu detalicznego (24,6% ogółu zatrudnionych) i hurtowego (8,2%), a ponadto jednostki związane z transportem lądowym i rurociągowym (6,5%) oraz podmioty zajmujące się produkcją artykułów spożywczych (6,0%) i mebli (5,4%). W okresie styczeń-grudzień 2023 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 858,4 tys. osób i było o 0,8% większe niż w analogicznym okresie 2022 r. (przed rokiem wzrost zatrudnienia wyniósł 3,9%). W całym roku przeciętne zatrudnienie najbardziej zwiększyło się w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 16,8%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 14,8%), transport i gospodarka magazynowa (o 7,5%) oraz informacja i komunikacja (o 6,4%). Spadek zatrudnienia odnotowały przedsiębiorstwa zajmujące się administrowaniem i działalnością wspierającą (o 8,3%), górnictwem i wydobywaniem (o 6,3%), a także obsługą rynku nieruchomości (o 2,9%) oraz przetwórstwem przemysłowym (o 2,4%).

Niezmiennie deficyty zatrudnienia w województwie wielkopolskim dotyczyły branży TSL (transport-spedycja-logistyka). Pandemia oraz wybuch wojny na terenie Ukrainy silnie wpłynęły na warunki prowadzenia samej działalności transportowej, m.in. w zakresie zamknięcia rynków wschodnich, czy przerw w łańcuchach dostaw. Jednocześnie sporo problemów dotyczyło samej dostępności kadr dla TSL. Wśród innych zawodów deficytowych problemy występowały w branży budowlanej, która pomimo zmiennie kształtującego się popytu na jej usługi i wahań koniunktury, stale mierzy się z deficytem osób o odpowiednich umiejętnościach. Fachowcy są tutaj stale poszukiwani, coraz częściej oczekiwana jest wielozawodowość (w znaczeniu łączenia kompetencji z kilku zawodów) i uniwersalność pracowników.

Wyszczególnienie	12 2023		01-12 2023	
	w tys.	12 2022=100	w tys.	01-12 2022=100
OGÓŁEM	856,7	99,9	858,4	100,8
w tym:				
Przemysł	337,1	97,5	341,9	97,8
górnictwo i wydobywanie	3,5	92,7	3,6	93,7
przetwórstwo przemysłowe	312,3	97,3	316,9	97,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	7,7	99,6	7,7	100,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	13,7	101,9	13,6	101,5
Budownictwo	41,8	100,8	41,7	101,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	293,9	100,7	289,0	102,1
Transport i gospodarka magazynowa	90,3	102,8	92,9	107,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	7,1	112,8	6,9	116,8
Informacja i komunikacja	18,1	106,6	17,8	106,4
Obsługa rynku nieruchomości ^d	6,6	98,2	6,7	97,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	20,7	110,7	20,3	114,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	28,8	95,8	28,8	91,7

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Tablica nr 5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

4.2. Ogólna charakterystyka zarejestrowanych bezrobotnych

W końcu grudnia 2023 r. ewidencja powiatowych urzędów pracy w województwie wielkopolskim obejmowała 46,5 tys. bezrobotnych, co stanowiło 5,9% ogółu zarejestrowanych w Polsce, o 0,2 p. proc. więcej niż w 2022 r. W ciągu roku populacja bezrobotnych w regionie zwiększyła się o 242 osoby, tj. o 0,5%, przy średnim spadku w kraju o 3,0%. Największy względny wzrost liczby bezrobotnych wystąpił w powiatach: kolskim (o 15,8%), pilskim (o 12,0%) i nowotomyskim (o 10,7%), natomiast największy spadek odnotowano w powiatach: wrzesińskim (o 13,3%), pleszewskim (o 13,0%) i kępińskim (o 12,9%). Licząc w liczbach bezwzględnych, najwięcej bezrobotnych (po ponad 3,0 tys. osób) było zarejestrowanych w Poznaniu oraz powiecie konińskim. Jednak chociaż liczby na obu obszarach są podobne, to po odniesieniu tych wielkości do liczby mieszkańców (ściślej do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo) obraz bezrobocia jest tam całkowicie odmienny. Poznań wciąż wyróżnia się najniższą stopą bezrobocia rejestrowanego, podczas gdy w powiecie konińskim wskaźnik ten ponownie przyjął wartość najwyższą. Najmniej bezrobotnych obejmowały rejestry urzędów pracy w powiatach: kępińskim, śremskim i wolsztyńskim (po 0,5 tys.), a także w leszczyńskim oraz międzychodzkiem (po 0,6 tys.).

Wśród bezrobotnych ciągle jest więcej kobiet niż mężczyzn. W ciągu roku ich odsetek zmniejszył się o 0,2 p. proc., przy wzroście liczebności o 0,2% Kobiety stanowiły 58,4% wszystkich bezrobotnych w województwie, tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w 2022 r. i o 5,8 p. proc. więcej niż przeciętnie w kraju. We wszystkich powiatach bezrobotnych kobiet było więcej niż mężczyzn, a największą przewagę odnotowano w kościańskim (gdzie kobiety stanowiły 64,1% ogółu bezrobotnych), pleszewskim (63,6%) i leszczyńskim (63,5%). Najbardziej wyrównane proporcje w zbiorowości bezrobotnych według płci obserwowano natomiast w Kaliszu i Poznaniu (gdzie udział kobiet wynosił 52,2%) oraz w powiecie obornickim (53,4%). W skali

roku liczba bezrobotnych kobiet w województwie zwiększyła się o 0,2%, przy wzroście liczebności mężczyzn o 1,0%.

Większość bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku; w końcu grudnia 2023 r. było 38,6 tys. takich osób, co stanowiło 83,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, podobnie jak przed rokiem i o 1,8 p. proc. mniej niż przeciętnie w kraju. Największy odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku stwierdzono w Koninie (90,1%) oraz powiatach kaliskim (89,2%) i słupeckim (88,1%). Wśród osób rejestrujących się jako bezrobotne w 2023 r. było 2 690 cudzoziemców, o 44,4% mniej niż w poprzednim roku, gdy notowano znaczny napływ uchodźców z Ukrainy będący konsekwencją toczącej się tam wojny. W 2023 r. w powiatowych urzędach pracy miesięcznie rejestrowało się średnio 224 cudzoziemców (przed rokiem 404). Najwięcej cudzoziemców zarejestrowało się w lutym – 347 osób, a najmniej w grudniu – 139 i listopadzie – 146. Na koniec 2023 r. w ewidencji bezrobotnych w województwie pozostawało 779 cudzoziemców (w końcu 2022 r. były to 862 osoby).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu grudnia 2023 r. stanowili 79,5% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z poprzednim rokiem ich odsetek zmniejszył się o 1,0 p. proc., przy spadku liczby o 0,7%. Spadek udziału dotyczył 3 kategorii bezrobotnych. Najbardziej zmalał odsetek długotrwale pozostających bez pracy – o 1,8 p. proc. do 39,0%, przy jednoczesnym spadku liczby osób w tej kategorii o 4,0%. W populacji bezrobotnych zmniejszył się także udział posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia – o 1,0 p. proc. do 17,4% (przy spadku liczebności o 4,9%) oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia – o 0,4 p. proc. do 25,5% (wobec ograniczenia liczby o 1,0%).

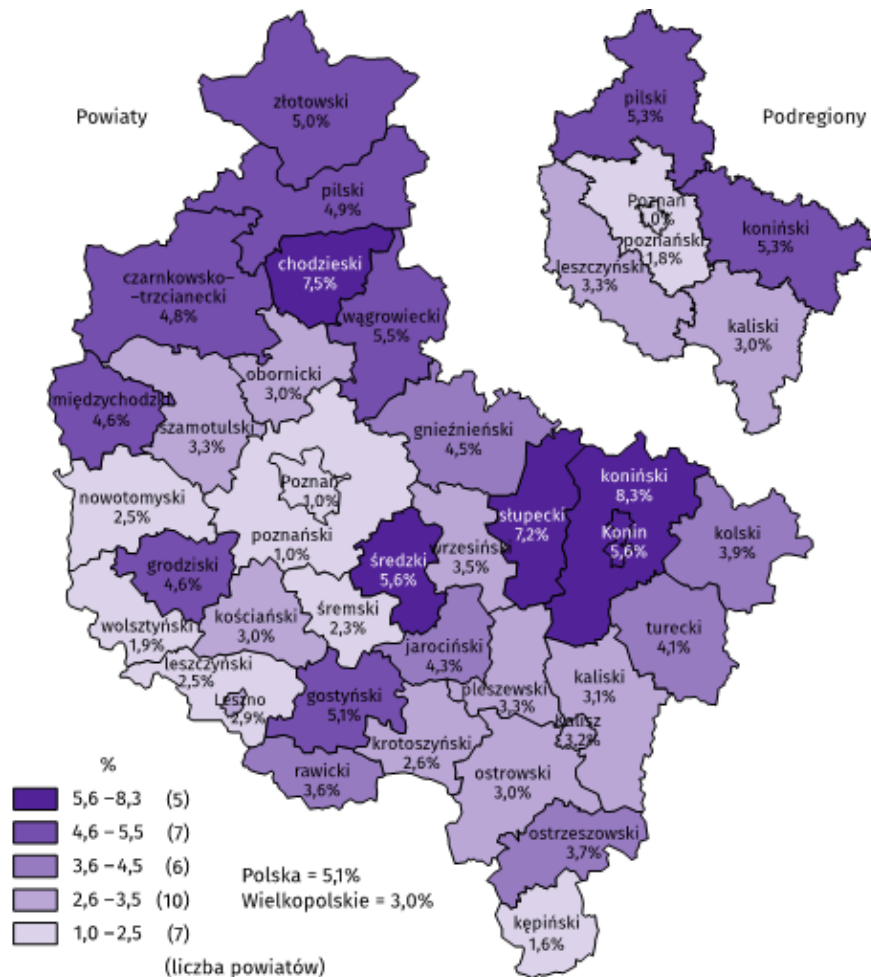
4.3. Struktura bezrobotnych

Poziom bezrobocia jest zróżnicowany nie tylko terytorialnie, ale także ze względu na cechy demograficzne i społeczne bezrobotnych. Biorąc pod uwagę wiek, bezrobocie dotyka przede wszystkim ludzi młodych, którzy nie przekroczyli 35 roku życia. W końcu grudnia 2023 r. zarejestrowani bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 lat stanowili 15,4% wobec 15,1% przed rokiem, a odsetek osób w wieku 25–34 lata wyniósł 23,9% wobec 24,4% (w przypadku kobiet udział był większy i wyniósł 28,7%; przed rokiem 29,5%). Udział osób w wieku 35–44 lata kształtował się na poziomie 24,9% (w 2022 r. 24,7%), bezrobotni z grupy 45–54 lata stanowili 19,9% (19,4% przed rokiem), a w wieku 55 lat i więcej – 15,8% (przed rokiem 16,4%). W ciągu roku najbardziej zwiększyła się liczebność bezrobotnych w grupie 45–54 lata – o 3,1% oraz 18–24 lata – o 2,6%, natomiast największy spadek liczebności obserwowano w grupie najstarszej, tj. 55 lat i więcej – o 2,9%.

4.4. Stopa bezrobocia rejestrowanego

W końcu grudnia 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 3,0%, tj. o 0,1 p. proc. więcej niż przed rokiem. Wskaźnik ten ciągle pozostaje najniższy w kraju (o 2,1 p. proc. poniżej wskaźnika ogólnopolskiego i jednocześnie o 5,6 p. proc. niżej aniżeli w podkarpackim, gdzie była najwyższa). Natężenie bezrobocia nie jest jednakowe w całym województwie; największe utrzymuje się w jego wschodniej i północnej części. Najwyższą stopę bezrobocia ponownie odnotowano w powiatach: konińskim (8,3%), chodzieskim (7,5%) i słupeckim (7,2%), a najniższą w Poznaniu i poznańskim (po 1,0%) oraz kępińskim (1,6%). W ciągu roku natężenie bezrobocia zwiększyło się w 19 powiatach (największy wzrost odnotowano w pilskim, gdzie stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła o 0,6 p. proc.), spadło w 12 (najbardziej w powiecie wrzesińskim, gdzie wskaźnik ten obniżył się o 0,5 p. proc.), a w 4 (ostrowskim, poznańskim

i rawickim oraz Poznaniu) pozostało na poziomie niezmiennym w stosunku do obserwowanego w końcu 2022 r.

Tablica nr 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów i podregionów w 2023 r. (wg stanu w dniu 31.12.2023 r.)

4.5. Oferty pracy

W całym roku 2023 powiatowe urzędy pracy w województwie przedstawiły łącznie 65,2 tys. ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 9,5 tys. zgłoszonych przez jednostki sektora publicznego. W skali kraju propozycje zatrudnienia z wielkopolskiego stanowiły 6,1%. W porównaniu z poprzednim rokiem ich liczba spadła o 19,5%, a udział w krajowej puli ofert zmniejszył się o 0,6 p. proc.

4.6. Cudzoziemcy na rynku pracy województwa wielkopolskiego

Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce odbywa się w ramach następujących procedur: zezwolenia na pracę, oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, zezwolenia na pracę sezonową (od 2018 r.) oraz powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy (od 2022 r.). Pracodawcy chcąc zatrudnić obywateli państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego muszą uzyskać dla nich zezwolenie na pracę. Ponadto istnieje możliwość zatrudnienia obcokrajowców na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy. Obecnie ta uproszczona procedura dotyczy

obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii oraz Ukrainy i umożliwiał zatrudnienie na maksymalnie 24 miesiące. W dniu 27 października 2022 r. obywatele Rosji zostali wykluczeni z możliwości korzystania z procedury uproszczonej.

W 2023 r. łączna liczba wystawionych dokumentów dopuszczających cudzoziemców do rynku pracy w województwie wielkopolskim wyniosła 177,6 tys., tj. o 19,8% mniej niż w 2022 r. W 2023 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowano 48,9 tys. **oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi**. Było to o ponad połowę mniej niż rok wcześniej. Obcokrajowcy najczęściej byli zatrudniani w podmiotach prowadzących działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej. Do ewidencji powiatowych urzędów pracy w 2023 r. zgłoszono 106,2 tys. **powiadomień o podjęciu pracy przez cudzoziemca** (o 43,9% więcej niż przed rokiem) na podstawie rozwiązań legislacyjnych umożliwiających zatrudnienie migrantów wojennych obywatelstwa ukraińskiego.

W 2023 r. **zezwoleń na pracę** w województwie wielkopolskim wydano obywatelom 105 państw. Najczęściej przyznawane były one Nepalczykom (5,9 tys. dokumentów, tj. 14,8%). Kolejne miejsca zajmowały zezwolenia wydawane obywatelom Indii (4,0 tys., tj. 10,0%), Filipin (3,7 tys., tj. 9,2%), Uzbekistanu (3,4 tys., tj. 8,5%) oraz Turcji (2,8 tys., tj. 7,0%). W porównaniu z 2022 r. najbardziej zmalał udział zezwoleń wydawanym Ukraińcom (z 24,5% do 4,5%), co w głównej mierze było następstwem wprowadzenia rozwiązań prawnych umożliwiających obywatelom Ukrainy podejmowanie pracy na podstawie powiadomienia. Pod względem liczby wydanych zezwoleń na pracę cudzoziemców w wielkopolskim województwo zajmowało 2. lokatę w kraju. W 2023 r. wydano 21,9 tys. zezwoleń na pracę cudzoziemców. W porównaniu z 2022 r. odnotowano spadek liczby zezwoleń o 14,2 tys., tj. o 39,2%.

Najwięcej zezwoleń przyznano pracodawcom prowadzącym działalność w zakresie: przetwórstwa przemysłowego – 19,9 tys. (50,1% ogółu), a w dalszej kolejności transportu i gospodarki magazynowej – 7,7 tys. (19,3%), administrowania i działalności wspierającej – 5,7 tys. (14,3%) oraz budownictwa – 4,1 tys. (10,2%).

Równocześnie w 2023 r. powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim wydały 0,6 tys. **zezwoleń na pracę sezonową**, tj. o 62,3% mniej niż rok wcześniej. Ponad ¾ takich zgód wystawiono dla kobiet. Prawie wszystkie zezwolenia (99,8%) były wydane dla podmiotów z sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Pracodawcy zdecydowanie najczęściej wnioskowali o przyjęcie do pracy sezonowej obywateli Ukrainy (80,0%).

Ukraina

2022 r. 64 901
2023 r. 17 950

Gruzja

2022 r. 17 377
2023 r. 10 590

Białoruś

2022 r. 20 373
2023 r. 15 580

Mołdawia

2022 r. 5 156
2023 r. 4 400

Armenia

2022 r. 369
2023 r. 350

Tablica nr 7. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi wg obywatelstwa

4.7. Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2023 r. wyniosło 6 981,25 zł i w skali miesiąca wzrosło o 1,4%, a w ujęciu rocznym zwiększyło się o 10,6% (przed rokiem miesięczny wzrost wynagrodzeń wyniósł 3,6%, a roczny – 9,0%).

Wyszczególnienie	12 2023		01–12 2023	
	w zł	12 2022=100	w zł	01–12 2022=100
OGÓŁEM	6981,25	110,6	6694,72	111,8
w tym:				
Przemysł	7144,83	110,5	6841,11	111,0
górnictwo i wydobywanie	11307,91	150,5	9039,98	140,7
przetwórstwo przemysłowe	6985,04	109,5	6739,87	110,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	10637,66	117,7	10582,21	106,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	7761,16	113,9	6488,99	110,1
Budownictwo	7411,14	108,7	6772,44	111,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	6171,06	112,6	6071,30	112,7
Transport i gospodarka magazynowa	7327,17	110,0	7041,06	113,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	5042,70	115,5	4992,57	115,2
Informacja i komunikacja	11996,49	108,1	11533,96	109,2
Obsługa rynku nieruchomości ^d	7505,16	103,2	6805,70	105,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	9453,52	105,3	9001,53	109,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	6078,40	104,6	5604,59	107,0

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Tablica nr 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

W porównaniu z grudniem 2022 r. wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń obserwowano we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw. Najbardziej przeciętne wynagrodzenie zwiększyło się w górnictwie i wydobywaniu (o 50,5%), ale stosunkowo duży wzrost dotyczył też wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 17,7%), zakwaterowania oraz gastronomii (o 15,5%), dostawy wody;

gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (o 13,9%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 12,6%) oraz transportu i gospodarki magazynowej (o 10,0%).

Najwyższe wynagrodzenie w grudniu 2023 r. otrzymali zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja (o 71,8% wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw), górnictwo i wydobywanie (o 62,0% wyższe od średniej), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 52,4% wyższe od średniej) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 35,4% wyższe od średniej). Wciąż najniższy poziom płac pozostaje w jednostkach zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią (o 27,8% poniżej przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw).

W całym roku 2023 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 6 694,72 zł, tj. o 11,8% wyżej niż przed rokiem (w 2022 r. wzrost wynagrodzeń wyniósł 12,4%). We wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw obserwowano wzrost przeciętnych wynagrodzeń, z tego największy wystąpił w górnictwie i wydobywaniu (o 40,7%), a ponadto w zakwaterowaniu i gastronomii (o 15,2%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 13,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 12,7%) oraz budownictwie (o 11,3%).

Wybrany materiał źródłowy wykorzystany w opracowaniu: .

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw nr 4/2023.

Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 11.04.2024 r.

Wstępny szacunek produktu krajowego brutto w IV kwartale 2023

Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 29.01.2024 r.

Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w grudniu 2023 r. (nr 12/2023)

Urząd Statystyczny w Poznaniu, 30.01.2024 r.

Biuletyn Statystyczny Województwa Wielkopolskiego (IV kwartał 2023 r.)

Urząd Statystyczny w Poznaniu, 01.03.2023 r.

Bezrobocie rejestrowane w województwie wielkopolskim w 2023 r.

Urząd Statystyczny w Poznaniu, 14.03.2024 r.

Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2023 r.

Urząd Statystyczny w Poznaniu, 28.03.2024 r.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie wielkopolskim

Urząd Statystyczny w Poznaniu, 19.02.2024 r.

Barometr zawodów 2024. Raport podsumowujący badanie w województwie wielkopolskim
Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, 2023

Biuletyn Informacyjny WUP w Poznaniu – IV kwartał 2023

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, styczeń 2024 r.

Cudzoziemcy na wielkopolskim rynku pracy w 2023 r.

Urząd Statystyczny w Poznaniu, 30.04.2024 r.